

Pravila postupanja u zaštiti zdravlja djece – (Child Protection Policy)

Djelovanje Poliklinike

Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba je zdravstvena ustanova koja se bavi procjenom zdravstvenog i emocionalnog stanja djece, te tretmanskim radom, a svoje aktivnosti obavlja u skladu s propisanim ovlaštenjima i dužnostima zdravstvenih ustanova, prema Zakonu o zdravstvenoj zaštiti, te ostalim primjenjivim propisima i statutu Ustanove.

Osnovna svrha Poliklinike za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba je pružanje efikasne i sistematične pomoći (psihijatrijske, pedijatrijske psihološke, socijalne, defektološke) djeci i mladima, osobito onima s različitim traumatskim iskustvima, kao i njihovim roditeljima, sve s ciljem maksimalne pomoći djeci i mladima u području mentalnog zdravlja.

Kroz dijagnostički i tretmanski rad s djecom, te savjetodavni rad s njihovim roditeljima, uloga djelatnika Poliklinike je stručna i savjetodavna.

Dijagnostički i terapijski rad

U Poliklinici se osigurava timski pristup traumatiziranoj djeci. Multidisciplinarni tim Poliklinike čine: psihijatri, pedijatar (dječji neurolog), psiholozi, socijalni pedagozi, logoped, socijalni radnici, medicinske sestre i pravnik.

Timskim stručnim radom djetetu se pristupa koristeći specifična znanja i vještine svakog stručnjaka, rad se odvija kroz multidisciplinarnost, koordiniran je radi što veće dobrobiti u cilju zaštite zdravlja djeteta, te svaki od stručnjaka neposredno ili posredno doprinosi kvalitetnijoj dijagnostici i određivanju tretmana, sukladno individualnim potrebama svakog djeteta.

U Poliklinici se također provodi supervizija slučajeva, pod vodstvom psihijatra-vanjskog suradnika.

Ostale aktivnosti Poliklinike

Rad Poliklinike obuhvaća i prevenciju zlostavljanja i zanemarivanja djece i mladih na svim razinama.

1. Opća razina prevencije ostvaruje se podizanjem javne svijesti među roditeljima i djecom, stručnjacima koji rade s djecom i širom javnosti, kao i dionicima različitih sustava – donositeljima odluka, što ima za cilj utjecati na društvene procese, sukladno najnovijim stručnim i znanstvenim spoznajama.
2. Ciljanu razinu prevencije stručnjaci Poliklinike ostvaruju kroz svakodnevni rad sa djecom i obiteljima, koja su zbog osobnih obilježja ili nepovoljnih uvjeta odrastanja u povećanom riziku od izloženosti različitim oblicima zlostavljanja ili zanemarivanja.
3. Indicirana razina se odnosi na rad sa djecom, koja su doživjela nasilje, zlostavljanje ili zanemarivanje, sa ciljem minimiziranja posljedica, te sprječavanja reviktimizacije usmjeravanjem na njihov oporavak.

Sve navedene aktivnosti se realiziraju kroz:

- Dijagnostički i tretmanski rad s djecom i mladima uz savjetovanje roditelja
- Kontinuiranu edukaciju stručnjaka multidisciplinarnog tima
- Edukaciju za dionike različitih sustava, koji se bave djecom i mladima
- Timski stručni rad i superviziju
- Istraživački i znanstveni rad
- Podizanje javne svijesti i izdavanje publikacija, o aktualnim temama

Tijek postupanja u neposrednom radu sa djecom (dijagnostika i tretman) u slučajevima potrebe zaštite zdravlja djece (sumnja na zlostavljanje i zanemarivanje i izloženost nasilju)

1. Dijete u Polikliniku za zaštitu djece i mladih grada Zagreba dolazi u pratnji roditelja/zakonskog skrbnika, temeljem uputnice nadležnog liječnika.
2. Obrada djeteta indicira se na zajedničkim/indikacijskim sastancima tima, kada se multidisciplinarno donose zajedničke odluke, te postižu dogovori o provođenju potrebne dijagnostike kao i planiranju tretmana za svako dijete, o čemu se informira roditelje/zakonskog skrbnika, kao i samo dijete, na način prikladan djetetovoj razvojnoj dobi.
3. Indicirana obrada djeteta započinje razgovorom sa osobom koja je u pratnji djeteta tj. prikupljaju se heteroanamnestički podatci, nakon čega se počinje sa dijagnostičkim postupcima u djeteta. Ukoliko je moguće razgovor sa djetetom i roditeljem se provodi odvojeno, ali uvijek vodeći računa o najboljem interesu djeteta i smanjenju rizika stresa za dijete. Postupanje u navedenoj situaciji je odgovornost stručnjaka mentalnog zdravlja i u skladu je s pravilima stručnog postupanja sa djecom različite dobi i individualnih osobitosti i potreba.

Prvi razgovor, po procijenjenoj potrebi, uključuje i pružanje psihološke prve pomoći djetetu i roditelju, zbog moguće traumatske prirode događaja, kojima je dijete bilo izloženo.

Roditelja se nakon razgovora informira o rezultatima obrade, te daljnjem planu obrade u Poliklinici. Dijete se također informira, na način prikladan njegovom razvojnom statusu i u skladu sa pravom djeteta na informiranje prema Konvenciji o pravima djeteta.

4. Prikupljanje relevantne dokumentacije provodi se prema procijenjenoj potrebi. Najčešće je u suradnji s Hrvatskim zavodom za socijalni rad (HZSR), nakon prvog susreta slanjem obavijesti, ukoliko su dobivene informacije za koje, prema zakonskim propisima, postoji obveza obavještavanja nadležnih institucija, u cilju zaštite djeteta, te se uz obavijest šalje zahtjev nadležnom uredu HZSR-a za dostavljanje relevantnih informacija o uvjetima u kojima dijete odrasta.

Moguća je i suradnja sa drugim institucijama, u cilju zaštite djece i dobivanja relevantnih informacija (zdravstvene ustanove, HZSR, policija, škole, predškolske ustanove, domovi i dr.).

5. Ukoliko su tijekom pribavljanja heteroanamnestičkih podataka ili tijekom obrade/tretmana dobiveni podaci koji ukazuju na sumnju da je dijete bilo izloženo nekom obliku nasilja (direktno ili indirektno), stručnjak, sukladno zakonu, o navedenom obavještava nadležne institucije: PU i HZSR prema mjestu stanovanja djeteta, a ponekad i Državno odvjetništvo. Ukoliko se dobiju informacije koje upućuju na izloženost djeteta aktualnoj opasnosti, kao i moguća nezaštićenost djeteta izvan prostora Poliklinike, stručnjak odmah kontaktira nadležne institucije (HZSR, policija) indicirano nužnom i hitnom potrebom zaštite djeteta.

6. Po provedenoj obradi ili tijekom njenog trajanja, roditelj/skrbnik je upoznat sa cjelokupnim tijekom i rezultatima, mogućim potrebama dodatnih medicinskih postupaka, kao i preporukama za daljnje postupanje, odnosno preporučenom tretmanu za dijete. Dijete također dobiva informacije, sukladno razvojnoj dobi.

7. Svaki od članova tima izrađuje svoj nalaz i mišljenje, koje u zaključku sadrži i preporuke, kao i potrebu za eventualnim liječenjem i tretmanom djeteta.

Zajednički nalaz i mišljenje može sadržavati informacije o djetetovom somatskom/tjelesnom statusu, njegovim razvojnim i intelektualnim karakteristikama, psihičkom profilu, te o uvjetima i dinamici u kojoj dijete odrasta, karakteristikama socijalnog i emocionalnog razvoja djeteta i kompetencijama, stupnju traumatiziranosti, eventualnoj psihopatologiji i poteškoćama, osobnim i obiteljskim rizičnim faktorima, eventualnoj sumnji na traumatske događaje kao i izloženosti bilo kojem obliku zlostavljanja/ nasilja.

Mišljenje sadrži preporuke za uključivanje djeteta u liječenje/tretman, sukladno procijenjenom stanju djeteta i njegovim potrebama koje u nekim situacijama uključuju i rad sa roditeljima, kao i preporuku drugim nadležnim ustanovama.

Nalaz i mišljenje Poliklinike, kao zdravstvene Ustanove, dio je djetetove cjelokupne medicinske dokumentacije, koja se dostavlja roditeljima/skrbnicima, te se u postupanju sa istom poštuju i ostali važeći zakonski propisi.

8. Suradnja sa drugim institucijama tijekom i nakon dovršene obrade važna je iz više razloga. Primjerice, u slučajevima kada roditelji nisu spremni surađivati prilikom obrade djeteta, kako bi se obavila zdravstvena procjena djeteta, potrebna je pomoć u postupanju od strane nadležnog HZSR. Za dijete i njegovu daljnju zaštitu pokazalo se naročito važnim izbjegavanje opetovanog ispitivanja, koje doprinosi mogućoj daljnjoj traumatizaciji.

Ponekad je neophodno donošenje određenih mjera od strane nadležnog HZSR ili sudskih odluka, kako bi se djetetu pružila potrebna zaštita, te stvorili sigurni i stabilni uvjeti za njegovo uključivanje u primjereni zdravstveni tretman.

Nerijetko je suradnja potrebna i iz razloga što se roditelji odbijaju uključiti u tretman ili savjetovanje, osobito u slučajevima kada zanemaruju roditeljsku ulogu i odgovornost.

U svim navedenim slučajevima, stručnjak Poliklinike obavještava nadležni HZSR, uz traženje suradnje u postupanju, u cilju osiguravanja djetetove dobrobiti.

9. U slučajevima izloženosti djeteta traumi, multidisciplinarni pristup najpovoljniji je model i za procjenu potreba djeteta i njegovog daljnjeg liječenja/tretmana.

U tretmanskome radu sa djecom primjenjujemo najučinkovitije metode i terapijske pristupe, koji se temelje na egzaktnim pokazateljima učinkovitosti: TF-KBT, psihodinamski model, humanistički pristupi (gestalt terapija, art terapija, play terapija, EMDR i dr.).

U liječenje/tretman djece po potrebi je uključen i roditelj/skrbnik, kroz savjetodavni rad, obzirom da je podrška obitelji i bliskih osoba djetetu, zaštitni faktor prvog reda za optimalan djetetov oporavak.

Pravila Poliklinike

Svi zaposleni dužni su, temeljem Zakona o zdravstvenoj zaštiti, čuvati kao profesionalnu tajnu sve što znaju o zdravstvenom stanju pacijenta.

Upute novozaposlenim djelatnicima

Svaki novozaposleni djelatnik, prije početka rada sa pacijentima, upozna se sa propisima od važnosti za rad u Poliklinici, aktima Poliklinike i načinom obavljanja djelatnosti Poliklinike od strane ravnateljice, pravne službe i rukovoditelja djelatnosti.

Hijerarhijska odgovornost

Poliklinika je, temeljem važećih propisa, ustrojena na hijerarhijskom načelu, što podrazumijeva kontinuiranu evaluaciju rada, u cilju postizanja najvišeg stupnja stručne odgovornost prema pacijentima.

Etički principi u radu s djecom i obiteljima

Svi stručnjaci su dužni poštovati Etički kodeks svoje struke, te Etički kodeks u istraživačkoj djelatnosti.

Štitimo povjerljivost informacija, osim u slučajevima potrebe zaštite djetetovih prava, o čemu se obavještavaju i djeca i obitelji sukladno zakonu.

Brižno vodimo računa o zaštiti privatnosti djece i njihovih obitelji, kao i u pohrani i čuvanju medicinske i cjelokupne relevantne dokumentacije.

Redovito se traži informirani pristanak roditelja/skrbnika u slučaju snimanja ili korištenja dokumentacije u edukativne svrhe, vodeći računa o zaštiti privatnosti djeteta, kao i slučajevima sudjelovanja djece u istraživanjima ili bilo kojim drugim dodatnim aktivnostima.

